

Bu kadar maden mühendisi yeter mi? Gargara mı yapacağız?

METİN MÜNİR

mmunir@milliyet.com.tr

Belki bilmiyorsunuz. Ben de birkaç gün öncesine kadar bilmiyordum. Türkiye her yıl, tek başına, bütün dünyanın ihtiyacını karşılayacak kadar maden mühendisi yetiştiriyor. *

Üniversitelerde, 1030 öğrenci kontenjanlı 16 maden mühendisliği bölümü var. Bunlardan 6'sı hem gündüz hem de gece öğretim veriyor.

Bu sayının ne kadar acayip olduğunu anlatabilmek için bir karşılaştırma sunayım:

Kanada, Rusya'dan sonra dünyanın ikinci büyük ülkesidir ve madencilikte en gelişmiş ülkelerden biridir. Topraklarından çıkan altmıştan fazla metal ve mineralin üretim değeri 2006'da 75 milyar dolardı. (Türkiye'nin aynı yıl ocak-aralık toplam ihracatı 85 milyar dolar.)

Manifaturacı açar gibi

Kanada'nın yılda 120 yeni maden mühendisine ihtiyacı var.

Türkiye maden zengini değildir ve dünyanın önde gelen ihracatçıları arasında yer almıyor. Dış Ticaret Müsteşarlığı'na göre, 2006 ocak-aralık döneminde madencilik ürünleri ihracatı 2 milyar doların biraz üstündeydi.

Ama bizim üniversitelerimiz yılda binden fazla maden mühendisi yetiştiriyor.

Bunların çoğu üniversiteden ayrılınca kendilerini işsizliğin kucagında buluyor.

Aynı durum diğer mühendislik dallarında ve pek çok başka meslekte de geçerlidir.

Üniversite mezunları arasında işsizlik ulusal ortalamasının üstün-

dedir. Bunun nedeni, siyasi nedenlerle, lüzumundan fazla üniversite açılması, ekonominin gereklerinin zerre kadar dikkate alınmamasıdır.

Üniversitelerin çoğunda eğitimin lise düzeyinin pek fazla üstünde olmaması, mezunların iş bulma olanağını daha da kısıtlamaktadır.

Kafası dilinden fazla çalışan ülkelerde manifaturacı açılır gibi üniversite açılmaz.

17 yeni üniversite yolda

Fakülte ve kurslar piyasanın taleplerine göre ayarlanır. Hangi fakülteye ne kadar öğrenci alınacağını da (eğer Roma Hukuku veya İbranice gibi dallardan bahsetmiyorsak) aynı koşullar belirler.

Bu işleri en iyi yapan ülkelerden biri olan İrlanda'yı birilerinin incelemesi çok iyi olur.

Gene bu arada öğrendiğime göre mevcut 80 üniversiteye ilaveten 17 yeni üniversite daha açılacakmış.

Bu üniversitelerde bir veya birkaç maden mühendisliği fakültesi açılır mı dersiniz?

Ve hüngür! En fecisi: Binlerce ve binlerce maden mühendisi var, ama doğru dürüst maden araması yapılmamış olduğu için Türkiye'nin maden kaynakları veya potansiyelinin ne olduğu belli değil.

* "Türkiye'de Araştırma-Geliştirme: Ne Durumdayız? Ne Yapmalıyız?" Prof. Dr. Muammer Kaya / Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Teknoloji Araştırma Merkezi (TEKAM) Müdürü. Yazımdaki bilgilerin çoğu bu araştırmadan alındı.